

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Lokální stranický systém v obci Libeň

Sandra Kocourková

© 2011 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Lokální stranický systém v obci Libeň" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2011

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Václavu Bubeníčkoví Ph.D., vedoucímu práce, za odborné vedení a rady při zpracování této práce. Dále bych také ráda poděkovala paní Martě Hrubé za její ochotu a spolupráci při rozhovoru na Obecním úřadě Libeň.

Lokální stranický systém v obci Libeň

The Local Party System in the Municipality of Libeň

Souhrn:

Tématem bakalářské práce je „Lokální stranický systém v obci Libeň“. Práce je rozdělena do teoretické a praktické části. Teoretická část obsahuje literární rešerši, která charakterizuje samotné obecní zřízení v ČR a popisuje vlastnosti a pravomoci jednotlivých orgánů obce. Dále se zabývá komunálním volebním systémem v ČR, voličským chováním v jeho rámci a přibližuje problematiku lokálního politického stranictví, nezávislých kandidátů a komunálních koalic v nejmenších obcích.

Praktická část představuje samotnou obec Libeň a pojednává o její historii. Poté se zaměřuje na demografické a socioekonomické charakteristiky obce. Dále je zde rozsáhlá kapitola věnovaná kulturnímu a spolkovému životu v obci. V závěrečné části práce jsou pro potřeby analýzy lokálního stranického systému nejprve představeny jednotlivé politické subjekty a uvedeny výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstva v letech 1994-2010. Dále je zde zkoumána kandidatura jednotlivých politických subjektů a jejich členů do obecních voleb, po které následuje nejen rozbor formování a konečné podoby zastupitelstev pro jednotlivá volební období, ale i analýza chování libeňského voličstva.

Summary:

The theme of this BA thesis is „The Local Party System in the Municipality of Libeň“. As to form, the work is divided into a theoretical and practical part. The theoretical part includes a literary research which characterizes the municipal system in the Czech Republic and describes the qualities and powers of individual organs of the municipality. Furthermore, it deals with communal voting system of the CR, behaviour of the voter within its frame and it approximates the problematic of local political parties in CR, independent candidates in local politics and communal coalitions in the smallest municipalities.

The practical part presents first of all the municipality of Liber and deals with its history. Then it focuses on demographic and socioeconomical characteristics of the municipality. Furthermore, there is also a large chapter dedicated to the cultural and community life in the municipality. In the final part of the work, individual local political subjects are stated for the sake of analysis of the local party system, and the results of voting concerning the election into the municipal council in the years 1994-2010 are presented. Furthermore, the candidature of individual political subjects and their members into the municipal election is examined. What follows is not only an analysis of the formation and final shape of the councils for singular voting periods, but also an analysis of the behaviour of the people who vote in Liber.

Klíčová slova: obec, obecní úřad, zastupitelstvo obce, volby do zastupitelstva, politické subjekty, lokální stranický systém, voličské chování

Keywords: municipality, municipal office, municipal council, election into the council, political subjects, local party system, behaviour of the voters

1. Úvod	5
2. Cíl práce a metodika	6
I. Teoretická část	7
3. Literární rešerše	7
3.1. Obecní zřízení v ČR	7
3.1.1. Obec	7
3.1.2. Občané obce	7
3.1.3. Území obce a jeho změny	8
3.1.4. Samostatná působnost obce	8
3.1.5. Přenesená působnost	9
3.2. Orgány obce	9
3.2.1. Zastupitelstvo obce	9
3.2.2. Rada obce	10
3.2.3. Starosta	11
3.2.4. Obecní úřad	11
3.3. Komunální volební systém v ČR	12
3.3.1. Problematičnost komunálních voleb	12
3.3.2. Komponenty komunálního volebního systému	14
3.4. Voličské chování v rámci komunálního volebního systému	17
3.5. Lokální politické stranictví	18
3.6. Nezávislí kandidáti	18
3.7. Komunální koalice v nejmenších obcích	19
II. Praktická část	20
4. Demografická a socioekonomická charakteristika obce	20
4.1. Obec Libeň	20
4.2. Historie obce	20
4.3. Demografická charakteristika obce	21
4.3.1. Počet obyvatel	21
4.3.2. Věková struktura	23
4.3.3. Vzdělanostní struktura	23
4.3.4. Národnostní struktura	24
4.3.5. Náboženská struktura	24
4.4. Socioekonomická charakteristika obce	24
4.4.1. Zaměstnanost a míra nezaměstnanosti	24
4.4.2. Průměrné příjmy	25
4.4.3. Podnikatelská činnost	26
4.4.4. Doprava	26
4.4.5. Domovní a bytový fond	27
4.4.6. Občanská vybavenost	27
4.4.7. Životní prostředí	29
5. Kulturní a spolkový život v obci	30
5.1. Kulturní život v obci	30
5.2. Spolkový život v obci	32
6. Analýza lokálního stranického systému	33
6.1. Politické subjekty kandidující ve volbách do zastupitelstva obce	33
6.2. Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstva v letech 1994-2010	33
6.2.1. Výsledky hlasování v roce 1994	33
6.2.2. Výsledky hlasování v roce 1998	34

6.2.3. Výsledky hlasování v roce 2002.....	34
6.2.4. Výsledky hlasování v roce 2006.....	35
6.2.5. Výsledky hlasování v roce 2010.....	36
6.3. Kandidatura jednotlivých politických subjektů a jejich členů do obecních voleb ...	36
6.3.1. Kandidatura jednotlivých politických subjektů do obecních voleb.....	36
6.3.2. Kandidatura členů jednotlivých politických subjektů do obecních voleb	38
6.4. Rozbor formování a výsledné podoby zastupitelstev obce v letech 1994 – 2010....	39
6.4.1. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 1994-1998	39
6.4.2. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 1998-2002	40
6.4.3. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 2002-2006	40
6.4.4. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 2006-2010	41
6.4.5. Zastupitelstvo obce pro volební období 2010-2014.....	42
6.5. Chování libeřského voličstva	43
6.5.1. Volební účast ve volbách do zastupitelstva obce	43
6.5.2. Hlasování voličů ve volbách do zastupitelstva obce.....	44
7. Závěr	46
8. Seznam literatury a použitých zdrojů	48
8.1. Použitá literatura.....	48
8.2. Judikatura	49
8.3. Internetové zdroje	49
8.4. Ostatní zdroje	49

1. Úvod

Za posledních pár let, kdy došlo k rozmachu bytové výstavby, rapidně vzrostl zájem občanů ČR o bydlení v příměstských obcích s menším počtem obyvatel. Má to zajisté spoustu výhod, nejen, že je zde větší možnost pro život v klidnějším prostředí, ale i samotný občan zde má mnohem větší prostor k tomu podílet se na samotném dění v obci.

Není to ovšem jen laická veřejnost, která se o toto dění zajímá, ale i mnoho politologů na něj v poslední době upírá svůj zrak. Na počátku 90. let se většina jejich studií zaměřovala na politické procesy na celostátní úrovni, a to zejména v souvislosti s vytvářením moderní demokracie v naší republice. Poté, co došlo k přístupu České republiky do Evropské unie a k reformě veřejné správy a samosprávy, vzrostl význam právě těchto nejnižších územně samosprávných jednotek. Obce získaly větší pravomoce v rámci své samostatné působnosti a bylo tak určitě zapotřebí zaměřit se i na jejich politický potenciál a úlohu jednotlivých politických subjektů na lokální úrovni.

Lokální politické subjekty se v mnoha věcech zajisté liší, zejména v obcích s malým počtem obyvatel. Místní zastupitelé mají ke svým občanům rozhodně blíže a pečují tak často o jejich jednotlivé zájmy a potřeby. Proto i místní stranický systém bude mít svoje specifické vlastnosti, které se budou odvíjet od situace v té či oné obci. Není tak možné pro tyto obce charakterizovat jeho univerzální podobu a může být zajímavé jeho odlišnosti zkoumat.

Problematikou specifičnosti jednotlivých lokálních stranických systémů na této úrovni se zabývá i tato bakalářská práce, která se stejně jako mnoho případových studií předešlých zaměřuje na konkrétní obec a analyzuje místní stranický systém. Zkoumá tedy jeho podobu a přibližuje faktory, které měly na jeho tvorbu ve sledovaném období vliv.

2. Cíl práce a metodika

Cílem této bakalářské práce je provést analýzu lokálního stranického systému v obci Libeř, přiblížit tedy jeho vývoj, tvorbu a výslednou podobu v období let 1994-2010.

Práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část, která je založena na studiu odborné literatury, různých případových studií a příslušných platných zákonů, vysvětluje pojmy jako je obecní zřízení či orgány obce, dále charakterizuje komunální volební systém v ČR a voličské chování v jeho rámci, ale taktéž se zabývá problematikou lokálního politického stranictví v ČR, nezávislých kandidátů v lokální politice a komunálních koalic.

V praktické části dochází k aplikaci jednotlivých poznatků z části teoretické. Jsou zde shrnuty demografické a socioekonomické charakteristiky obce Libeř, popsán její kulturní a spolkový život a provedena analýza lokálního stranického systému v této obci. Pro zpracování této části bylo využito zejména internetových zdrojů dat, které nabízejí mnoho užitečných informací a důležitých statistik nejen pro tvorbu tabulek. Dalšími zdroji byla prostudovaná kronika obce Libeř, místní noviny, ale také semistandardizovaný rozhovor s paní Martou Hrubou, místní kronikářkou a manželkou současného starosty obce.

I. Teoretická část

3. Literární řešerše

3.1. Obecní zřízení v ČR

3.1.1. Obec

Podle zákona č.2/2003 Sb. je „*obec základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce*“. Tato veřejnoprávní korporace spravuje svůj majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a je za to zodpovědná. Obec by měla pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů by měla plnit taktěž veřejný zájem [9].

Zatímco podle zákona se za obec pokládá jakékoliv sídlo, které má vlastní samosprávu, tedy i město či statutární město, v běžné mluvě je obec téměř synonymem vesnice a protikladem pro město [3].

3.1.2. Občané obce

„*Občanem obce je nazývána fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, a je v obci hlášena k trvalému pobytu*“ [9]. Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo volit i být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zákonem. Dále má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva své postoje k projednávaným věcem, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, do usnesení rady obce, výborů a komisí rady obce a požízovat si z nich zápisy. Dále může požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti. Občan může podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty [5].

Veškerá tyto oprávnění občana obce má i fyzická osoba starší 18 let, která je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Stejná oprávnění občana obce s výjimkou práva volit či být volen do zastupitelstva a hlasovat v místním referendu má i

fyzická osoba starší 18 let, která není v obci hlášena k trvalému pobytu, ale vlastní na území obce majetek [5].

3.1.3. Území obce a jeho změny

Každá část území republiky je v současnosti součástí území nějaké obce, nestanoví-li to tedy zákon jinak. Obec může mít jak jedno, tak více katastrálních území [9].

Dvě nebo více obcí, které spolu sousedí, se mohou na základě dohody a následné smlouvy sloučit. Území slučovaných obcí by mělo po sloučení nést název, na němž se obce dohodnou. Nová obec může vzniknout také oddělením části obce, popřípadě změnou nebo zrušením vojenského újezdu. Část obce, která se chce oddělit, musí mít samostatné katastrální území a po oddělení musí mít nová obec alespoň 1000 občanů. Stejně podmínky musí splňovat i obec po oddělení její části [5].

3.1.4. Samostatná působnost obce

„Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon“ [9].

Samostatnost obce spočívá především ve schvalování programu rozvoje obce, územního plánu, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu či ve zřizování trvalých i dočasných peněžních fondů pro obec.

Do samostatné působnosti obce patří také stanovení počtů členů rady obce, volba starosty, místostarosty a dalších členů rady obce a jejich odvolávání z funkce, zřizování a rušení výborů, volba a odvolání jejich předsedů a dalších členů. Obec může na svém území zřídit obecní policii [5].

Obec vede evidenci svého majetku a musí dbát o jeho zachování a rozvoj. Obec nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob, až na určité výjimky. Pokud stát nepřevzme za obec závazek, neručí za hospodaření a závazky obce. Obec, která má méně než 5000 obyvatel, dává přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok krajskému úřadu či

auditorovi [5]. „Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30.června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků“ [9].

Obce mohou v rámci své samostatné působnosti navzájem spolupracovat a to zejména na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu či na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Mohou také spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení.

Obce mohou také vytvářet svazky obcí, ale také vstupovat do svazků obcí již vytvořených. Předmětem jejich činnosti bývají zejména úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví či kultury [5].

3.1.5. Přenesená působnost

„Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákon, je v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce, v tom případě je území obce správním obvodem“. Ve věcech výkonu přenesené působnosti pomáhá orgánům obcí krajský úřad. Obec má nárok na příspěvek ze státního rozpočtu na plnění úkolů v rámci přenesené působnosti [5].

3.2. Orgány obce

3.2.1. Zastupitelstvo obce

Základním orgánem obecní samosprávy je zastupitelstvo obce. Může se ovšem jednat i o zastupitelstvo města či městského obvodu [3].

Zastupitelstvo obce by mělo při stanovování počtu členů zastupitelstva obce přihlédnout v první řadě k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů by mělo stanovit tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městě, městském obvodu, městské části do 500 obyvatel 5 až 15 členů, nad 500 do 3000 obyvatel 7 až 15 členů, nad 3000 do

10000 obyvatel 11 až 25 členů, od 10000 do 50000 obyvatel 15 až 35 členů, od 50000 do 150000 obyvatel 25 až 45 členů a nad 150000 obyvatel 35 až 55 členů [9].

„Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením; ke zvolení dojde ukončením hlasování“. Zastupitel vykonává svůj mandát osobně a není vázán na nějaké příkazy. Funkce člena zastupitelstva by měla být veřejná. Zastupitel obce má právo předkládat zastupitelstvu a radě obce, ale také výborům a komisím návrhy na projednání, vznášet dotazy a připomínky. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti a je mu také dáno do pravomoci vydávat obecně závazné vyhlášky. K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je vždy potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Zastupitelstvo se schází, je-li to třeba, ale minimálně jednou za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva musí být přístupné pro veřejnost. *„O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé“*. Povinností obce je informovat občany o činnosti orgánů obce na zasedání zastupitelstva obce.

Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, které jsou minimálně tříčlenné. Vždy se zřizuje finanční a kontrolní výbor [3].

3.2.2. Rada obce

Výkonným orgánem obce pro samostatnou působnost je rada obce, která se zodpovídá zastupitelstvu obce. *„Počet členů rady je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce“*. Rada obce se nevolí, pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů.

Rada obce se schází ke svým schůzím dle potřeby, ale nejsou přístupné pro veřejnost. Rada obce pořizuje ze své schůze zápis, který je podepsán starostou spolu s místostarostou nebo jiným radním. *„Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení“*.

Rada má pravomoc ke zřízení svých iniciativních a poradních orgánů - komisí. Komise je také výkonným orgánem, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti v určitých věcech [3].

3.2.3 Starosta

Obec zastupuje navenek starosta. Volí jej do funkce zastupitelstvo obce. „*Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky*“. Za výkon své funkce jsou odpovědni zastupitelstvu obce. Starosta svolává a většinou i řídí zasedání zastupitelstva.

Starosta je odpovědný za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, ve kterých není tajemník obecního úřadu, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu její radou. Je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se jí vzdal, vykonává jeho pravomoc až do zvolení nového starosty místostarosta [3].

3.2.4. Obecní úřad

„*Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu*“. Do čela obecního úřadu je zásadně volen starosta. Obecní úřad v rámci samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti [3].

Jako pověřený obecní úřad je pro účel výkonu přenesené působnosti označován obecní úřad, který vedle přenesené působnosti vykonává v rozsahu jemu svěřeném přenesenou působnost ve správním obvodu určeném příslušným prováděcím právním předpisem. „*Obce s pověřeným obecním úřadem stanoví zvláštní zákon*“ [9].

Jako obecní úřad obce s rozšířenou působností je pro účel výkonu přenesené působnosti označován v zákonech takový obecní úřad, který vedle přenesených působností podle příslušných paragrafů vykonává přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Obce s rozšířenou působností také stanovuje zvláštní zákon [9].

3.3. Komunální volební systém v ČR

Volby by měly být klíčovým mechanismem pro zastupitelskou demokracii. V něm by se měly materializovat postoje a preference občanů do konkrétní podoby zvolených zastupitelských orgánů [3]. V komunálních volbách občané vybírají své zástupce pro nejnižší úroveň organizace politické moci, tedy pro obce a jejich další části. „*Volby do zastupitelstev obcí se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení. Funkční období zastupitelstev obcí je čtyřleté*“ [10]. Aktivní volební právo má občan obce, tj. státní občan ČR, který dosáhl věku 18 let a je v obci přihlášen k trvalému pobytu. Volební právo má také občan jiného státu starší 18 let a je v obci přihlášen k trvalému pobytu. Právo volit mu přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána. Podobně je upraveno i pasivní volební právo, jelikož členem zastupitelstva může být zvolen prakticky každý volič [3].

„*Pomocí typologie volebních systémů lze současný komunální volební systém vymezit jako určitý druh proporčního volebního systému kandidátních listin s pružnými (otevřenými) kandidátními listinami*“ [5].

3.3.1. Problematičnost komunálních voleb

„*Zkonstruovat komunální volební systém, který by vyhovoval všem podmínkám českých komunálních politických systémů, je prakticky neřešitelným problémem*“. Volební expert by měl adaptovat volební pravidla současně na podmínky nejmenších obcí, středně velkých obcí a velkých měst [5]. Specifikum – a problematičnost těchto voleb popisuje tabulka č. 1, která ukazuje, že naprostou většinu obcí, tedy více než 93%, tvoří komunita o méně než 3000 lidech, ale že těchto 93% obcí představuje zároveň výraznou menšinu obyvatel. V obcích s počtem obyvatel nad 3000, jakkoli je jich drtivá menšina, totiž žije dvakrát více voličů než v malých obcích [8].

Tabulka č. 1 - Struktura obcí dle četnosti a počtu obyvatel v roce 2002

Počet obyvatel obce	Četnost	Relativní četnost	Počet obyvatel	Podíl obyvatel
do 100	561	9,0 %	40 392	0,4 %
101 až 300	2 006	32,1 %	388 567	3,8 %
301 až 500	1 127	18,0 % 93,2%	439 495	4,3 % 31 %
501 až 1000	1 278	20,5 %	894 100	8,8 %
1001 až 3000	852	13,6%	1 396 526	13,7 %
3001 až 5000	163	2,6 %	630 028	6,2 %
5001 až 10000	130	2,1 % 6,8 %	896 863	8,8 % 69,0 %
nad 10 000	131	2,1 %	5 518 200	54,1 %
Celkem	6 248		10 204 171	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Je velice těžké z těchto údajů nezapochybovat o všeobecné vhodnosti komunálního volebního systému. Častá novelizace volebního zákona napovídá o důležitosti, která je komunálnímu prostředí zákonodárci přikládána. Lze si tedy přirozeně klást otázku, zda zákonodárce vedla k dané modifikaci komunálního volebního zákona snaha o jeho přizpůsobení podmínkám jak větších, tak menších komunálních prostředí. V odborné literatuře se poslední dobou objevují doporučení odlišně upravit komunální volební systém pro nejmenší obce a pro města [5].

3.3.2. Komponenty komunálního volebního systému

Volební obvod

„Obec primárně tvoří jeden vícemandátový volební obvod. Přesto volební zákon povoluje vytvořit více volebních obvodů v obcích s nejméně deseti volenými zastupiteli (obce nad 500 obyvatel)“ [5]. Čím větší je velikost obvodu, která je poměřována počtem mandátů, tím proporcčnější jsou dané volební výsledky. Dokonce se hovoří i o tom, že velikost volebního obvodu je rozhodujícím činitelem, který má na proporcionalitu silnější dopad než jakýkoli jiný faktor [1].

Forma kandidatury

„Vícemandátové volební obvody předpokládají formu kandidatury v podobě kandidátních listin“. Pro případ komunálního volebního systému jsou to otevřené kandidátní listiny, kde má volič možnost hlasovat pro jednu konkrétní kandidátní listinu, jednotlivé kandidáty či kombinovat hlasování pro kandidáty z různých soupisek.

„Do obecního zastupitelstva kandidují tzv. volební strany. Volební stranou se kromě politických stran, politických hnutí a jejich koalic rozumí nezávislí kandidáti a jejich sdružení, sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů“ [5]. Politická strana a hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do zastupitelstva dané obce. Kandidát může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany, a jsou-li vytvořeny volební obvody, tak pouze v jednom z nich [3].

Důležitou roli v komunálních volbách hrají nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Podmínkou registrace jejich kandidátních listin je předložení petice s podpisy občanů daného volebního obvodu podporujících jejich kandidaturu. „V současnosti je počet občanů, jejichž podporou je kandidatura nezávislého kandidáta podmíněna, určen procentem z celkového počtu obyvatel volebního obvodu“. Pro jednotlivé kandidáty je navíc výše daného procenta závislá na velikosti obce [5].

Tabulka č. 2 - Vyžadovaná podpora kandidatury nezávislých kandidátů a jejich sdružení
(od roku 1994)

Počet obyvatel v obvodě	Podpora kandidatury u nezávislého kandidáta	Podpora kandidatury u sdružení nezávislých kandidátů
do 500	5 %	7 %
nad 500 do 3 000	4 %, nejméně 25	7 %
	z počtu obyvatel obce	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě přílohy zákona č.491/2001

Struktura hlasu

Struktura hlasu je silně spjata s formou kandidatury. Český komunální volební systém dává voliči k dispozici tzv. kombinovaný hlas. „*To znamená, že volič může kombinovat hlasování pro kandidáty z různých stranických soupisek. K danému účelu má k dispozici takový počet hlasů, který odpovídá volenému počtu zastupitelů v daném volebním obvodě*“. Takovýto preferenční způsob hlasování je také nazýván jako panašování. Tím, že volič může panašováním podpořit konkrétní kandidáty, zvyšuje jejich šance na zvolení bez ohledu na podobu kandidátní listiny.

Novela volebního zákona z roku 1994 zavedla nová pravidla pro přidělování mandátů v rámci kandidátních listin, které ovšem zmírňují účinek preferenčního způsobu hlasování. Počet mandátů získaných volební stranou se přiznává kandidátům dle jejich pořadí na volebním lístku. Proto „*zákon zavedl opatření, podle kterého se uplatňuje pravidlo preference dle volebního výsledku ve skupině kandidátů, kteří překročí hranici 10 % nad průměrný počet hlasů příslušné kandidátní listiny*“.

Kandidáti, kteří překročí tuto hranici, získávají nárok na přidělení mandátu v pořadí dle výše jejich volebního zisku, zatímco pořadí zbývajících kandidátů se řídí pořadovým číslem kandidáta, aniž by se přihlíželo na počet obdržených preferenčních hlasů [5].

Volební klauzule

„Volební klauzule je zákonem stanovená hranice, kterou musí politický objekt překonat, aby byl zapojen do následného procesu rozdělování mandátů“. V českém komunálním systému ovšem až do roku 2001 neexistovala. Debata o jejím zavedení byla silně politická a stavěli se tehdy proti sobě zastánci co největší reprezentativnosti a co největší akceschopnosti [1].

„Počet hlasů nutný pro postup do skrutinia byl stanoven v relativní výši, a to na 5 % z celkového počtu hlasů, upravený pro konkrétní volební stranu koeficientem vyjadřujícím poměr počtu kandidátů volební strany k počtu volených zastupitelů“ [5].

Volební formule

„V komunálním volebním systému se volebním stranám přidělují mandáty na základě principu poměrného zastoupení“. Pro přepočítání mandátů se v současnosti používá d'Hondtova metoda volebního dělitele, která byla poprvé použita ve volbách v roce 2002 [5].

Do roku 2001 to byla metoda Sainte-Laguë, u níž se nejprve zjistilo, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta; součet hlasů pro kandidáty pak určil počet hlasů pro jednotlivé kandidátní listiny. Tento souhrnný počet každé kandidátky byl poté postupně dělen lichými čísly počínaje jednou tak, až počet dělicích operací odpovídal počtu mandátů, kteří byli na kandidátce. Takto zjištěné podíly se seřadily podle velikosti až do počtu mandátů, které se ve volbách přiřazovaly. Za každý podíl v této řadě získala strana mandát. D'Hondtova metoda používá pro dělení číselnou řadu celých čísel [1].

„Porovnávají-li se intervaly mezi děliteli obou metod, lze soudit, že d'Hondtova metoda by měla favorizovat strany s větším volebním ziskem než metoda Sainte-Laguë, která by naopak v menších volebních obvodech měla podporovat strany s nižším volebním výsledkem“ [5].

3.4. Voličské chování v rámci komunálního volebního systému

Volební účast by měla být jedním ze základních ukazatelů politické participace občanů [4]. Někdy bývá termín volební účast považován za synonymum termínu politická participace, jiní autoři také tvrdí, že volební účast s politickou participací nemá vůbec nic společného. „*Volební účast bývá odborně definována jako průměrná intenzita účasti obyvatel ve volbách, která je vyjadřována procentuálním podílem voličů, kteří si vyzvedli úřední obálku pro odevzdání svého hlasu, ve vztahu ke všem občanům disponujícím volebním právem*“ [1].

V ČR má volební účast od počátku 90. let, kdy byla skutečně vysoká, klesající tendenci, a to jak u obecních voleb, tak u voleb parlamentních. Volební účast je sice v parlamentních volbách vyšší než ve volbách komunálních, ale pokles volební účasti je v parlamentních volbách ve srovnání s komunálními strmější [4]. Od roku 1994 můžeme sledovat vývoj volební účasti v obecních volbách podle jednotlivých typů zastupitelstev, což dává představu o rozdílech ve volebním chování voličů v závislosti na velikostní kategorii obce. V obcích, kde se volí obecní zastupitelstvo se vždy pohybovala nad 60 %. V městských zastupitelstvech je volební účast v zásadě konstantní, když se pohybuje kolem 42% [1]. Volební účast v obecních volbách není ovlivňována samozřejmě jen velikostí obce, „*velký význam má charakter lokálního politického systému a jeho změny. Nesoutěživost systému obvykle vede k nízké volební účasti, soutěživost ji naopak zvyšuje*“ [4].

Voličské chování obyvatel v menších obcích je také výrazně ovlivněno užším sociálním prostorem, který je charakteristický vysokou provázaností sociální sítě uvnitř komunity. Tzv. *sousedský efekt*, tedy „*hlasování dle osobních sympatií ke kandidátovi, je při hlasování zcela běžný*“ [5]. Hlasování ve volbách představuje je jen jednu z možností účasti občanů na politickém procesu. K těm dalším patří zapojení občanů do činnosti politických subjektů a zájmových skupin, aktivity územních samospráv atd. [4].

Věcným tématem jak politologického výzkumu, tak samotných celostátních politických subjektů (především tedy politických stran) je otázka podmíněnosti volebního chování, tedy zda mají na voličské chování vliv socioekonomické, religiózní, vzdělanostní a také geografické charakteristiky [1].

3.5. Lokální politické stranictví

V České republice se v současnosti nachází mnoho malých venkovských obcí, jejichž osídlení je sice husté, ale značně nerovnoměrné. Více než třetinu obcí ČR rozdělených podle počtu obyvatel, tvoří obce do 200 obyvatel, obce do 500 obyvatel představují 60 %, obce do 1000 obyvatel 80 % a obce do 2000 obyvatel dokonce přes 90 % všech obcí ČR. „*Počet politických stran, jež působí v obci je nepochybně závislý na velikosti obce. Analýza výsledků komunálních voleb ukazuje, že stranická spektra obcí s více 2000 obyvateli zpravidla zahrnují všechny (nebo téměř všechny) parlamentní strany a kromě nich ještě další politické subjekty místního charakteru*“. V obcích do 2000 obyvatel je situace naprosto odlišná [5]. Jüptnerova horní hranice velikosti těchto obcí se pohybuje kolem 1700 obyvatel. V těchto lokálních politických systémech často kandidují pouze nezávislí kandidáti a jejich sdružení, formálně zde existují maximálně dvě politické strany [7].

Jestliže v obcích mezi 1000 a 2000 obyvateli se setkáváme s neúplným stranickým spektrem, v obcích do 1000 obyvatel se již politické strany vyskytují velmi výjimečně [5]. Strany mají v těchto obcích malou členskou základnu a často se formují a zakládají až těsně před samotnými volbami. „*V komunálním slova smyslu tradiční strany jako KDÚ-ČSL nebo KSČM fungují v některých případech spíše na spolkové než politické úrovni*“. Kandidatura za politickou stranu je často brána jako nutné zlo [7]. „*Politické strany jsou v malých obcích často chápány jako zdroj sporů a politikaření, nezávislé osobnosti oproti tomu představují „pracovitost“ a „schopnost spolupráce*““. Politické strany se velmi často ani nescházejí [5].

3.6. Nezávislí kandidáti

Samosprávě malých obcí zpravidla vládou nezávislí kandidáti v různých podobách, tedy jako jednotlivci, sdružení nebo nezávislí na kandidátkách parlamentních stran [7]. Ti představují při zpracování a hodnocení výsledků voleb do zastupitelstva velký problém. „*Někdy jde skutečně o osobnosti, jež nejsou spojeny s žádnou politickou stranou, dost často se však za nezávislostí na stranách skrývá taktický kalkul*“. Sdružení nezávislých

může zastupovat soupisku kandidátů některé z velkých stran. V české komunální politice se lze setkat i s tím, že velká parlamentní strana má sice v obci stranickou organizaci, ale pro volby do zastupitelstva sepisují její členové nikoli stranickou, ale nezávislou kandidátní listinu [5].

3.7. Komunální koalice v nejmenších obcích

Komunální koalice je nutné na počátku rozdělit na předvolební a povolební. Předvolební koalice (tím jsou myšleny společné kandidátní listiny) se na počátku devadesátých let vytvářely často právě jen malých obcích, kde bylo problémem samotné naplnění kandidátních listin a místní politické systémy nebyly příliš soutěživé povahy. V dnešní době volební zákon předvolební koalice v obcích, kde často kandiduje vše „co má ruce a nohy“ znevýhodňuje. *„Vždy je totiž výhodnější utvořit dvě kandidátky než jednu“*. Pro tvorbu koalic v těchto obcích platí z velké části pravidlo „každý s každým“. *„Při případném „politickém vyjednávání“, se termín „koalice“, kde bývají zastoupeny všechny strany, prakticky nepoužívá“*, ale jakási „superkoalice“ v tom smyslu, že politické subjekty musí držet pospolu, a že příslušnost k jednotlivým stranám není vůbec důležitá, bývá předpokládanou věcí. Jasná existence určitých „superkoalic“ je dána i tím, že se na venkově znají všichni navzájem a chtějí spolu dobře vycházet. Malý výskyt zastupitelstev rozdělených na koalice podporuje i fakt, že v nejmenších obcích (do 1700 obyvatel) se neformuje obecní rada a místní starosta má často neuvolněnou funkci – není tedy o co hrát a nemá cenu se seskupovat. *„Nesoutěživý charakter celého systému podtrhuje fakt, že všechny kandidátní listiny se velmi často podporují“*. Tím pádem mají i povolební koalice spíše neformální a neinstitucionalizovanou podobu [7].

II. Praktická část

4. Demografická a socioekonomická charakteristika obce

4.1. Obec Libeř

Obec Libeř je administrativně součástí okresu Praha-západ a Středočeského kraje. Nachází se 18 km jižně od Hlavního města Prahy a 4 km severně od Jílového u Prahy. Katastrální území obce tvoří dvě části – Libeř a Libeň u Libeře, která je vzdálená přibližně 2 km severozápadně od Libře. Libeř se nachází v údolí Záhořanského potoka, v místě, kde se zdvihá zalesněný hřbet [14]. Katastrální výměra obce je 1362,78 ha. Obec náleží do správního obvodu městského úřadu s rozšířenou působností Černošice a pověřeným úřadem je obecní úřad Jílové u Prahy [13].

Obec je od roku 2003 součástí mikroregionu Dolnobřežansko. Tento dobrovolný svazek obcí se svou činností snaží společnými projekty o ochranu a prosazování společných zájmů členů svazku obcí v oblasti školství, zdravotnictví, dopravní obslužnosti či ekologie [12].

4.2. Historie obce

Libeř se připomíná již v 11. století a název obce je odvozen od slova librovat – rýžovat zlato. Na severním břehu potoka byla stará tvrz, na jižním nová tvrz. Údolní obec, rozložená po obou březích potoka původně zvaného Libřice, je zmiňována ve středověkých historických pramenech. První písemná zmínka pochází z roku 1314 a hovoří o Janovi, synovi Štěpána z Libře. Architektonickou dominantou je původně farní, dnes filiální kostel sv. Jiljí taktéž ze 14. století, který je pozoruhodný svým atypickým umístěním věže mezi kostelní lodí a presbyteriem. Na opačném konci vsi „na valech“ jsou patrné zbytky ve sklepeních středověké tvrze. Tvrz se statkem a dodnes dochovaným rybníčkem existovala ještě v 16. století. Libeř je v nejstarších historických pramenech připomínána jako majetek kláštera v Kladrubech, později kláštera sv. Jana Křtitele na Ostrově. Do majetku drobných pánů přešla až za vlády císaře Zikmunda, z nichž lze připomenout Ctibora z Beztahova,

rod Benedů z Nečtin, Voděhradské z Hrušova, ale i Viléma z Rožmberka. Roku 1855 byl postaven kamenný most přes potok se sochou sv. Jana Nepomuckého. V lese mezi Mordýřkou a Radlíkem vytéká pramen z Radlické štoly. Dějinné události jsou od 17. století až do nedávné doby součástí vývoje zemědělského venkova bez výraznějších průmyslových vlivů.

V 60. letech 20. století došlo k administrativnímu přičlenění obce Libeň, jejíž historie sahá taktéž do 11. století, kdy se jmenovala Nová Libeň a patřila Sázavskému klášteru. V roce 1998 byl obci Libeň udělen znak a prapor, významné symboly posilující historické tradice [16].

4.3. Demografická charakteristika obce

4.3.1. Počet obyvatel

Celkový počet obyvatel trvale hlášených k pobytu v obci Libeň činil k 31.12.2009 1103 obyvatel. Jak je patrné z tabulky č. 3, měl počet obyvatel z časového hlediska pozitivní vývoj. Tyto údaje ovšem vyplývají z oficiálních statistik, které například nezahrnují počet osob využívajících danou obec k rekreaci či k přechodnému pobytu, a nemusejí proto odpovídat skutečnému stavu počtu obyvatel žijících v obci [11].

Tabulka č. 3 - Vývoj počtu obyvatel v obci Libeň

Rok (k 31.12.)	Počet obyvatel	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační
1993	585	3	-5
1994	581	-4	-
1995	581	1	-1
1996	601	4	16
1997	610	-3	12
1998	633	5	18
1999	647	2	12
2000	687	11	29
2001	702	-	17
2002	732	-2	32
2003	753	2	19
2004	775	-3	25
2005	849	-1	75
2006	893	4	40
2007	985	2	90
2008	1 053	2	66
2009	1 103	6	44

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Přirozený přírůstek obyvatel v posledních letech na první pohled spíše stagnoval, a proto na zvyšující se počet obyvatel Libě bude mít rozhodující vliv pozitivní migrační saldo. To je v tomto případě dáno současným trendem v podobě výstavby nových rodinných domů v atraktivních lokalitách v blízkosti Hlavního města Prahy s dobrou dopravní dostupností.

4.3.2. Věková struktura

Jelikož ani obecní úřad obce Libeň nevede v registru počtu obyvatel údaje o věkové struktuře, data uvedená v tabulce č. 4 vycházejí ze statistik, které byly zpracovávány v rámci Sčítání lidu, domů a bytů k roku 2001. V tomto období byl celkový počet obyvatel 685, tedy téměř poloviční. Nejvíce obyvatel se pohybovalo ve věkovém rozmezí 20-29 a 50-59 let. S přihlédnutím k dnešnímu stavu počtu obyvatel a již zmíněnému trendu vystěhování mladých rodin do těchto oblastí, se dá předpokládat, že bude nejrychleji přibývat lidí v produktivním věku a dětí [11].

Tabulka č.4 – Věková struktura obyvatel v obci Libeň

Obyvatelstvo celkem		685
v tom ve věku	0-4	53
	5-14	90
	15-19	33
	20-29	122
	30-39	99
	40-49	85
	50-59	105
	60-64	21
	65-74	44
	75+nezjištěno	33

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

4.3.3. Vzdělanostní struktura

Největší procento z obyvatel Libě starších 15- ti let tvořili v roce 2001 lidé vyučení či se středním odborným vzděláním bez maturity (44,6 %), druhou největší skupinu představovali obyvatelé s úplným středoškolským vzděláním s maturitou (26,4 %). V obci se našly i vysokoškolsky vzdělaní občané (5,4 %). Pouze jedna osoba uvedla, že vzdělání nemá žádné [11].

4.3.4. Národnostní struktura

Z národnostního hlediska nebylo spektrum obyvatel příliš rozmanité. K české národnosti se v roce 2001 přihlásilo téměř 96 % obyvatel, největší menšinu zde tvořili obyvatelé slovenské národnosti (1,5 %). Poté se zde nahlásili už jen 3 obyvatelé národnosti ukrajinské [11].

4.3.5. Náboženská struktura

Česká republika je veřejně brána jako jeden z nejvíce ateistických států v Evropě. I obec Libeň toho může být příkladem. Z celkových 685 obyvatel obce bylo v roce 2001 jen 22 % věřících. Drtivá většina se přihlásila k církvi římskokatolické (81,3 %), na druhém místě stála církev československá husitská se svými 14,7 %. K ostatním vyznáním se dále přihlásil maximálně jeden obyvatel obce [11].

4.4. Socioekonomická charakteristika obce

4.4.1. Zaměstnanost a míra nezaměstnanosti

V padesátých letech minulého století vznikala v obci družstva malozemědělců, která hospodařila na svých polích a v rámci dobrých vztahů dokonce spolupracovala, rostl ale také počet drobných živnostníků například v oborech truhlářství či pohostinství. O práci proto v obci velká nouze nikdy nebyla [14].

V současné době došlo k odvratu od tradičního zemědělství, ale drobní živnostníci zde stále působí. Z celkových 54 % ekonomicky aktivních obyvatel obce nachází největší počet uplatnění v oblastech průmyslu, obchodu, opravy motorových vozidel či stavebnictví. V zemědělství je zaměstnáno pouhých 6 % obyvatel obce (úplné informace jsou shrnuty v Tabulce č. 5). Rozhodující je fakt, že se obec nachází ve Středočeském kraji, který je

v silné vazbě s hlavním městem a je zde hustá dopravní síť (83% obyvatel obce do zaměstnání v rámci kraje dojíždí) [11].

V tomto kraji, který je charakterizován právě průmyslovou výrobou a progresivním růstem služeb, dosáhla míra registrované nezaměstnanosti k 31.12.2009 7,01 %. Nezaměstnanost je dlouhodobě nižší oproti celorepublikovému průměru. V samotné obci, kde jsou vedeny poslední statistické údaje za rok 2001, nebylo zaměstnáno jen 4,9 % z ekonomicky aktivních obyvatel [11].

Tabulka č.5 – Ekonomicky aktivní obyvatelé z hlediska odvětví činnosti

Obyvatelstvo celkem			685
Ekonomicky aktivní celkem			370
v tom	zaměstnaní		352
	z toho	pracuj. důchodci	9
		ženy na mateřské dov.	12
z toho z hlediska odvětví činnosti	zemědělství, lesnictví, rybolov		22
	průmysl		67
	stavebnictví		40
	obchod, opravy motor. vozidel		49
	doprava, pošty, telekom.		35
	veř.správa, obrana, soc.zabezp.		10
	školství, zdravotnictví		28

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

4.4.2. Průměrné příjmy

Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla ve Středočeském kraji výše 22 779 Kč a byla druhá nejvyšší v ČR. V průmyslovém odvětví činila v roce 2008 dokonce 24 091 Kč [11].

4.4.3. Podnikatelská činnost

V obci se nachází poměrně dost menších podniků a jsou i v rámci možností obcí podporovány. Významnou firmou v katastrální části Libeň u Libeře je Cikas – velkoobchod s květinami, kterou v současné době vlastní bývalý člen zastupitelstva obce Libeř pan Jaroslav Fejfar. Velkým podnikem v Libni je také INCOP s.r.o., který vznikl v roce 1994 a zabývá se výrobou svařovaných sítí s širokosáhlým využitím. V roce 1999 byl taktéž v Libni zahájen částečný provoz firmy VYBAVENÍ STAVEB s.r.o. s majitelem panem ing. Břízou. Tento podnik se specializuje na výrobu požárních schodišť, žebříků, nosičů hadic apod.. V Libři se pyšní svou sedmnáctiletou tradicí rodinná firma Libeřské lahůdky, která nejen že svými výtečnými výrobky zásobuje velkoobchodníky, ale také provozuje pět prodejen, z nichž 4 se nachází na území Prahy. Pan Bedřich Uzel z Libře vlastní firmu BETA – servis s.r.o., která působí jako knihvazárna a zaměstnává 8 zaměstnanců. V obci vznikla ovšem také firma Kniha spol. s majitelem panem Milošem Řezníčkem, která se shodou okolností také zabývá knihvazačstvím. V jejich knihařské dílně je zaměstnáno celkem 6 zaměstnanců [14].

V obou částech Libře rozvíjejí svou podnikatelskou činnost i drobní živnostníci například v oboru truhlářství nebo opravy karoserií. Svou živnost provozuje i současný starosta obce pan Jaroslav Hrubý, který vlastní kompostárnu [18].

4.4.4. Doprava

Na území obce se nenachází železnice a není zde provozována letecká či lodní doprava. Nejbližší letiště se nachází v Točné u Prahy. Nejbližší železniční nádraží je stanice Jílové u Prahy na trati číslo 210 Českých drah. Doprava v obci je proto realizována především pravidelnou autobusovou dopravou. V obci je instalováno několik zastávek pro linku 341 a to jedním směrem do Jílového u Prahy a druhým do Dolních Břežan, kde mohou obyvatelé přestoupit na linky pražské integrované dopravy 331 a 333. S nárůstem obyvatel v obci a jejím okolí nabývá intenzita spojů a zkracují se jejich časové intervaly. Dopravní obslužnost mezi obcí a okolními vesnicemi je realizována prostřednictvím silnic II. a III. třídy. V roce 2007 byla schválena západní varianta výstavby dálnice D3, která by

měla vést přes území Libře a Libně. V loňském roce došlo ke spuštění Pražského okruhu v rámci dálnice D3, napojeného v nedalekém okolí obce. Důvodem jeho otevření bylo zejména zklidnění dopravní situace v samotném centru Prahy [14].

4.4.5. Domovní a bytový fond

I obec Libeř postihla na konci devadesátých let záplava výstaveb nových domů a satelitních městeček v blízkosti hlavního města. Na západní straně Libře směrem k obci Záhořany vyrostlo velké množství rodinných domků. Ve východní části obce, jižně od silnice Libeř – Psáry, došlo k realizaci prvních dvou etap zástavby v lokalitě U splavu, která sčítala 49 nových rodinných domů [14].

Podle údajů za rok 2001 se v obcích nacházelo 238 domů, z nichž bylo 186 obydleno. Z tohoto počtu bylo téměř 95 % domů rodinných, ostatní procenta patřila bytovým domům. V obci se nacházelo celkem 278 bytů, z nichž výraznou část tvořily byty v rodinných domech [11].

Do budoucna se s přihlédnutím k charakteru území plánuje rozšíření zástavby v obytné lokalitě u Splavu v Libři, v Libni by mělo dojít k výstavbám nových domů v severní a východní lokalitě obce a měly by tak navazovat na stávající zastavěné plochy [14].

4.4.6. Občanská vybavenost

V Libni se nachází mateřská škola, o kterou je v současné době vysoký zájem. Základní škola jak v Libři, tak v Libni ovšem chybí. Místní děti proto dojíždějí do základních škol v Jílovém u Prahy, Dolních Břežanech, Jesenicích či v Praze. Vzdálenost není nijak velká, ve školním roce 2009/2010 rozhodl dokonce středočeský hejtman MUDr. David Rath o bezplatné přepravě žáků od 6 do 19 let na příměstských autobusových linkách v rámci Středočeského kraje. V západní části Libře by měla být z důvodu pokročilé výstavby domů vymezena plocha pro školský areál, zahrnující mateřskou školu, první stupeň základní školy a sportoviště.

V budově bývalého obecního úřadu v Libni sídlí od roku 2003 knihovna, která místním čtenářům nabízí na 5000 knižních svazků. Budoucnost této knihovny je ovšem nejistá, jelikož zájem o četbu stále klesá, a to i přes snahy paní knihovnice, která zde pořádá různé besedy a čtení z knih pro děti.

Zdravotnické zařízení se v obci nenachází. Ordinace praktických i specializovaných lékařů mají obyvatelé možnost navštívit v okolních větších obcích nebo přímo v Praze. Nejbližší lékárna se nachází v Dolních Břežanech, kde shodou okolností využívají občané služby místní pobočky pošty.

Spoustu záležitostí si dnes mohou také zařídit na nově zrekonstruovaném obecním úřadě v Libři, kde byla v roce 2009 uvedena do provozu i stanice CZECHPOINT. Sociální služby obec svým občanům nenabízí, byla zde například možnost dovážky obědů pro seniory ze ZD Dolní Břežany, ale tato nabídka se netěšila žádné odezvy. V rámci spolupráce v Mikroregionu Dolnobřežansko se uvažovalo o zřízení obecní policie, ale v obci neměl tento projekt příliš velký ohlas a neujal se.

Co se týče sportovního vyžití, mají obyvatelé k dispozici areály fotbalových hřišť SK Libeň a SK Meteor Libeň, ale také velké množství cyklostezek, kterých se vzrůstající oblibou cyklistiky stále přibývá. Prostory bývalého kravína v Libři dnes využívá místní „omladina“ ke skateboardingu. V roce 2009 bylo v Libni vybudováno dětské hřiště v lesním parku za bývalou STS. Na území Libře se do budoucna s jeho výstavbou počítá.

V obcích se nachází velké množství rekreačních chat a domů, které jsou poslední dobou rekreanty přebudovávány na stavby pro trvalé bydlení. Jako rekreační plocha je hojně využívána také požární nádrž v Libři. Obec plánuje rozšíření rekreačních ploch pro návštěvníky v rámci preference jednodenní a hromadné rekreace. Mezi Libní a Zlatníky se nachází čtyřhvězdičkový autokemp Oáza, který je oblíbeným útočištěm pro turisty dokonce až z Nizozemska či Velké Británie.

V obou obcích se nacházejí prodejny se smíšeným zbožím, které nabízejí obyvatelům nejen základní potraviny včetně výrobků místních Libeřských lahůdek, ale také hygienické potřeby či denní tisk. Je zde také několik hostinců, z nichž lze připomenout zejména hostinec U Hostů, který je hojně navštěvován a místními tradičně nazýván „U kozy“. V Libni využívají starousedlíci již mnoho let služeb místního kadeřnictví. V Libři byla nedávno otevřena soukromá veterinární ordinace [14].

Na území obce se nachází taktěž hřbitov a gotický kostel sv. Jiljí ze 14. století v jeho sousedství. Kostel je v současné době uzavřen, jeho střešní krytina je v žalostném stavu. Špatná statika naznačuje, že bude v nejbližší době vydán pro veřejnost zákaz vstupu na území hřbitova [18].

Na rozvoj Libře bude mít v budoucnu značný vliv dobudování technické vybavenosti a komunikačních sítí. Do obou částí Libře je v současnosti přivedena pitná voda z tzv. Posázavského vodovodu. Pitná voda je hojně využívána také z domovních studní. Z hlediska odkanalizování a likvidace odpadních vod jsou sídla Libeř a Libeň naprosto samostatné. V Libři už je stoková síť a ČOV vybudována, v Libni je ve výstavbě. Posilování sítě vysokého napětí probíhá postupně. Žádná z obcí není prozatím plynofikována. Přes odpor obyvatel Libně a nesouhlasného stanoviska zastupitelstva obecního úřadu v Libři, byla na počátku roku 2009 uvedena do provozu bioplynová stanice v Libni, kterou vybudovalo ZD Dolní Břežany. V roce 1999 proběhlo položení telefonních kabelů a kabelové televize pod zem [14].

4.4.7. Životní prostředí

Na území obce a ani jeho blízkosti se nenalézá významnější zdroj k znečišťování životního prostředí. Svoz komunálního odpadu provádí od roku 1999 firma Rethman – Pražak. Obec má zřízeno pro obě své části 14 stanovišť pro kontejnery na tříděný odpad.

Část území Libře se nachází v oblasti klidu Přírodního parku „Střed Čech“ a stavební aktivity jsou v této lokalitě podmíněny souhlasem orgánů ochrany přírody. Součástí ochrany hodnot území je také ochrana nemovitých kulturních památek, a to zejména kostela sv. Jiljí a silničního mostu. Většinu prvků ekosystému území tvoří zalesněné a vodní plochy, kde je nejdůležitější zachování rozmanitosti forem života a podpora ekologické stability. Jako opatření ve veřejném zájmu budou vymezeny plochy a území pro veřejnou zeleň a liniovou zeleň podél komunikací. Proběhne také výsadba nových alejí a budou zavedena protihluková opatření. Maximální přípustná kapacita počtu obyvatel by měla být cca 2000 [14].

5. Kulturní a spolkový život v obci

5.1. Kulturní život v obci

Kulturní život v Libři je velice rozmanitý. Obec každoročně pořádá pro své občany, ale i pro širší veřejnost mnoho různorodých akcí a setkání.

Na konci února tohoto roku například proběhne již 33. ročník tradičního Jarního pochodu údolím Libeňského a Záhořanského potoka směrem do Davle. V roce 2008 se zúčastnilo pochodu na 150 turistů, opékaly se vuřty a každý byl obdarován dřevěnou medailí. Tato akce je pod záštitou SK Libeň. Začátek jara doprovází mnoho let také masopustní průvod Libní, který organizuje Sbor dobrovolných hasičů Libeň. Na libeňském fotbalovém hřišti se scházejí masky mnoha rozličných podob a vydávají se na pochod obcí. Slavnostní průvod večer zakončí a také zapíjí v místním hostinci U Andělů [17].

Velikonoční svátky si umějí obyvatelé obou obcí také řádně zpříjemnit, kromě tradiční pomlázky, pořádají v místním kostele sv. Jiljí představení na pašijové téma, kde v minulosti vystoupila mimo jiné i baletní příprava Státní opery v Praze [18].

Na poslední aprílový den se každoročně na fotbalovém hřišti v Libři „slétají čarodějnice“. Jsou zde postaveny stánky s občerstvením, u velkého ohně za hřištěm opékají mladší i ti starší vuřty a místní ženy chodí kolem a nabízejí různé pochutiny vlastní výroby. Druhý den je ve znamení prvomájových oslav. Mimo průvodu je už čtvrtým rokem doprovázen přehlídkou historických traktorů, které má ve svém soukromém „muzeu“ pan Fejfar z Libně. Nejstarší traktor pochází z roku 1934. Také místní hasičské sbory představují svoji zásahovou techniku a stroje.

I v letních měsících bývá v obci rušno. V nové zasedací místnosti obecního úřadu se na začátku června koná „Vítání občánků“, kdy za doprovodu Smetanovy Mé vlasti představuje paní Kotlíková místnímu starostovi nové občánky Libně – Libře. Poté pronese starosta slavnostní řeč, matky obdaruje květinami a malé děti drobnými dary. Sešlost je zakončena zápisem do pamětní knihy obce. V tomto období se pořádá na obou fotbalových hřištích také dětský den, doprovázený spoustou aktivit. Děti sportují, soutěží v různých vědomostních disciplínách, nebo mají možnost shlédnout amatérské loutkové divadlo *Proti sobě* z Prahy.

Poslední prázdninový víkend patří všem rybářům. Loni se tu totiž kolem návesního rybníka v Libni konal již 10. ročník rybářských závodů. Zároveň také probíhal 7. ročník Memoriálu M. Podroužka v lovení ryb. Na 80 místních rybářů zde předvádí svůj um a chlubí se svými úlovky. Celou akci sponzoruje pan Fejfar a pro závodníky má připravené nejen chutné občerstvení, ale také věcné ceny a diplomy. V rámci této události byla loni slavnostně odhalena nově zrekonstruovaná zvonička. Tato rekonstrukce vznikla opět z iniciativy pana Jaroslava Fejfara, sponzorů a také obecního úřadu [14].

Velkou prestiží pro obec je zářijový cyklistický závod Transbrody, jež pořádá místní sdružení. V loňském druhém ročníku bojovalo o umístění v různých věkových kategoriích na 170 cyklistů ze všech koutů České republiky [18]. Závodu předchází tradiční posvícenská zábava, kterou pořádá SK Meteor Libeň v místní klubovně a její blízkosti. Za doprovodu kapely se zde jí, popíjí a tančí.

Datum 28. října je v celé vlasti spjato se vznikem samostatného Československa. V obci si tento významný den připomínají lampiónovým průvodem. Obyvatelé se v hojném počtu scházejí před hostincem U Staré a vydávají se obcí k místnímu obecnímu úřadu, kde se nachází pomník věnovaný obětem první světové války.

Na začátku prosince přicházejí dny adventní, spjaté v obci zejména s rozsvícením vánočních stromů v Libři a Libni, ale také s mikulášskou nadílkou v hostinci U Staré. Zde za štědrú nadílkou děti recitují básně a zpívají. Zpěv je v obci velice oblíbený, velké jméno mu dělá především dětský pěvecký sbor Rolnička, který vystupuje již mnoho let v místním kostele. Tento soubor vznikl v roce 1978 a v současné době má 150 členů od 7 do 19 let. Za tu dobu stihl získat mnoho ocenění a vystupovat i na jiných kontinentech. Kostel v době vánoční rozeznějí svými hlasy i žáci ZŠ Jílové u Prahy s nacvičenými koledami, ale také smíšený sbor Státní opery Praha [14].

Z těchto řádků lze usoudit, že během celého roku žije Libeň vcelku kvalitním kulturním životem, ikdyž podle paní Marty Hrubéčinnost místní kulturní komise pomalu ale jistě upadá [18].

5.2. Spolkový život v obci

Velká část kulturních a společenských akcí by nevznikla bez pomoci a iniciativy místních spolků a sdružení. V první řadě je to Sbor dobrovolných hasičů Libeň, který letos oslaví 108. výročí svého založení. Z roku 1903 je i historická stříkačka, kterou vlastní. V roce 2007 měl sbor 13 činných a 30 příspěvkových členů.

Sbor dobrovolných hasičů má i sídlo Libeň. Zdejší SDH má 37 členů a z toho neuvěřitelných 14 ženského pohlaví. Oba sbory kromě pořádání a účasti při výše zmíněných akcích, spolupracují také s obecním úřadem. Za brigádnické práce pro úřad získávají každoročně dotace na svůj provoz a činnost. Jejich sponzorem je mimo jiné i pan Jaroslav Fejfar, známý libeňský mecenáš a bývalý zastupitel.

Trochu jiné postavení, co se dotací týče, má zde Myslivecké sdružení o.s., kterému se za jeho dlouhodobou činnost takové podpory nedostává, a to i přes fakt, že jeho členem je i současný starosta pan Jaroslav Hrubý.

Na poli sportovní činnosti zde působí dokonce 3 sdružení. Prvním z nich SK Meteor Libeň. Místní fotbalový klub má v dnešní době velmi silnou základnu, která se schází každou sobotu večer v místní klubovně u hřiště a nad sklenicí zlatavého moku probírají taktiku pro další utkání. Místní OÚ jim v nedávné době protáhl sobotní „večerku“ do 23:00, ale také jim pořídil například novou přenosnou světelnou tabuli a předseda Jiří Prokeš může tedy se svou dětskou hravostí přepínat skóre dálkovým ovladačem. Svůj fotbalový tým má i SK Libeň. Tento klub byl založen roku 1958 pod názvem SK Zetor Libeň a v dnešní době má i svůj nohejbalový oddíl. Nejmladším sdružením v obci, které na konci roku 2007 založila skupina nadšených cyklistů, je místní Záhořanská klika. Ta v sobě dnes sdružuje 22 členů. Zaregistrovaní nejsou jen z Libě a Libně, ale také z okolních obcí. Pod jejich záštitou je právě cyklistický závod Transbrody [14].

Všechna sdružení mají pro obec velký význam. Kromě toho, že napomáhají obecnímu úřadu ke zvelebování vsi, ale pořádáním různých volnočasových aktivit a akcí stmelují nejen své členy navzájem, ale všechny obyvatele, kteří se jich často a s chutí ve velkém počtu zúčastňují.

6. Analýza lokálního stranického systému

6.1. Politické subjekty kandidující ve volbách do zastupitelstva obce

V obci Libeň se v komunálních volbách v letech 1994 až 2010 představily tyto politické subjekty: jeden samostatný kandidát za NK , Sdružení nezávislých kandidátů, SNK Libeň – Libeň, SNK Libeň – Libeň a Společenství nezávislých kandidátů z Libě a Libně. Z velkých politických stran zde má své zastoupení pouze ODS a to až od roku 2002 [15].

6.2. Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstva v letech 1994-2010

6.2.1. Výsledky hlasování v roce 1994

V tomto roce se konaly první řádné volby do zastupitelstev obcí po vzniku samostatné České republiky. Termín jejich konání byl stanoven na dny 18. a 19. listopadu. V obci Libeň se ve dvou volebních okrscích v rámci jednoho volebního obvodu hlasovalo pro 9 členů zastupitelstva obce. V těchto volbách byly vytvořeny pouze dvě kandidátní listiny. Samostatnou kandidátní listinu vytvořil jeden nezávislý kandidát do zastupitelstva. Sdružení nezávislých kandidátů mělo tehdy na soupisce celkem 9 kandidátů, 8 bez politické příslušnosti a jednoho člena hlásícího se ke KSČM. V těchto volbách jasně zvítězilo Sdružení nezávislých kandidátů a získalo všech 9 mandátů.

Volební účast v Libě byla o trochu vyšší než činil celostátní průměr. K volebním urnám se tehdy dostavilo 66,21 % ze 435 zapsaných voličů [15].

Tabulka č. 6 – Výsledky hlasování v roce 1994

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		Abs.	v %		
1	Nezávislí kandidáti	95	5,28	1	0
2	Sdružení nezávislých kandidátů	1 704	94,72	9	9

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSU

6.2.2 Výsledky hlasování v roce 1998

Následující řádné volby se konaly ve dnech 13. a 14. října a probíhaly opět ve dvou volebních okrscích v rámci jednoho volebního obvodu. Oproti minulým volbám byla utvořena pouze jedna kandidátní listina, kterou sepsalo opět Sdružení nezávislých kandidátů. Na zveřejněné soupisce byli všichni kandidáti bez politické příslušnosti. Po hlasování tedy získalo SNK všech 9 rozdělovaných mandátů.

Nejen, že klesl počet kandidátních listin, ale také se téměř o třetinu snížila volební účast. V obci hlasovalo ze 480 zapsaných voličů „pouhých“ 43,54% [15].

6.2.3. Výsledky hlasování v roce 2002

Volby konané ve dnech 1. a 2. listopadu byly z hlediska počtu kandidátních listin oproti předešlým naprosto odlišné. Ve stejném počtu volebních okrsků byly sepsány dokonce 4 kandidátní listiny. První z nich utvořilo SNK Libeř – Libeň a obsadilo v ní 9 kandidátů. Druhou kandidátní listinu zformovalo Společenství nezávislých kandidátů z Libře a Libně se svými 9 kandidáty. Poprvé v místních volbách figurovala i ODS se svými devíti kandidáty a také SNK Libeň – Libeř, které mělo o jednoho kandidáta méně. Na prvním místě se umístilo SNK Libeň – Libeř a získalo 4 mandáty z devíti celkově přidělovaných. O druhé až třetí místo se dělila ODS se SNK Libeř – Libeň, a odešly proto se shodným počtem dvou mandátů. Poslední příčka patřila Společenství nezávislých kandidátů z Libře a Libně, jimž připadl zbývající jeden mandát.

Tyto volby byla zcela mimořádné i z hlediska volební účasti. Z 543 zapsaných voličů přišlo hlasovat neuvěřitelných 71,09 % [15].

Tabulka č. 7 – Výsledky hlasování v roce 2002

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	SNK Libeň - Libeň	1 252	38,71	9	4
2	Spol.nez.kand. z Libře a Libně	580	17,93	9	1
3	Občanská demokratická strana	701	21,68	9	2
4	SNK Libeň - Libeň	701	21,68	8	2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

6.2.4. Výsledky hlasování v roce 2006

Pro konání řádných voleb do zastupitelstva obcí byl zvolen termín ve dnech 20. a 21.10.. Počet kandidátních listin se tu opět ve dvou volebních okrscích zredukoval na dvě, stejně jak tomu bylo u voleb v roce 1998. Kandidátní listinu ODS tvořilo 5 kandidátů, což je o čtyři méně než v předchozích volbách do zastupitelstva obce. SNK Libeň – Libeň mělo na soupisce 9 kandidátů bez politické příslušnosti. S šesti obdrženy mandáty nakonec zvítězilo SNK Libeň – Libeň, ODS skončila na druhém místě se třemi obdrženy mandáty.

Volební účast nebyla nijak vyjimečná, k hlasování se dostavilo jen 53,02 % voličů [15].

Tabulka č. 8 – Výsledky hlasování v roce 2006

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	Občanská demokratická strana	958	36,59	5	3
2	SNK Libeň - Libeň	1660	63,41	9	6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

6.2.5. Výsledky hlasování v roce 2010

Zatím poslední řádné komunální volby se uskutečnily v loňském roce ve dnech 15. a 16. října. Opakovala se stejná situace jako v minulých volbách, kdy své kandidátní listiny předložila pouze ODS a SNK Libeň – Libeň. Obě kandidátky byly zcela zaplněné.

Sdružení nezávislých kandidátů zde obhájilo první pozici a to ještě s vyšší převahou voličských hlasů. Proto také následně obdrželo 7 mandátů a ODS pouze 2.

Volební účast se oproti předešlým volbám nikterak drasticky nezvýšila, z 860 voličů na seznamu přišlo volit 57,67 % [15].

Tabulka č. 9 – Výsledky hlasování v roce 2010

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
		abs.	v %		
1	SNK Libeň - Libeň	2950	72,57	9	7
2	Občanská demokratická strana	1115	27,42	9	2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

6.3. Kandidatura jednotlivých politických subjektů a jejich členů do obecních voleb

6.3.1. Kandidatura jednotlivých politických subjektů do obecních voleb

Ze souhrnné tabulky níže je možno usoudit několik zajímavých jevů, které by mohly napovídat o povaze místního stranického systému. Nezávislý kandidát zde bojoval o místo v zastupitelstvu jen v roce 1994 a to proti SNK, které v dalších volbách v roce 1998 kandidovalo jako jediné [15]. Může to tedy potvrzovat názor, že bylo v těchto letech náročné vůbec zaplnit kandidátku a kandidoval zde opravdu „každý s každým“ [7]. Slovo koalice, ať předvolební či povolební, zde nehrála tím pádem žádnou roli. Povolební koalice

v obci nebyly moc pravděpodobné i proto, že vítězné SNK mělo z hlediska získaných hlasů výraznou převahu a nebylo by tedy v zastupitelstvu proti komu „zbrojit“.

V následujících volbách v roce 2002 byla situace zcela výjimečná a pro tuto analýzu velmi zajímavá. Poprvé se zde zapojila do bojů Občanská demokratická strana a místní SNK se v tomto roce „rozštěpilo“ na 3 politické subjekty. Dva se rozdělily podle části obce, ve které sídlily, a třetí (Společ.nez.kand. z Libře a Libně), byl tzv. „na pomezí“ a tento faktor na něj neměl žádný vliv [15]. Ikdyž jak tvrdí ve své publikaci pan Jüptner: „*Vždy je totiž výhodnější postavit dvě kandidátky než jednu*“ [7], nastala zde spíše neobvyklá situace, kdy se z místního nesoutěživého systému stal systém soutěživý. Všechny subjekty, až na Spol.nez.kandidátů z Libře a Libně, které obsadilo na své kandidátce svých 8 adeptů na mandát, zaplnily své soupisky celé. Místní elektorát, který si zde v minulých obdobích spravoval v poklidu své záležitosti, mohl získat jisté obavy, že by se po ODS mohla po volbách v zastupitelstvu přespříliš angažovat a zdejší poklidnou situaci narušit. Tuto hru „3 proti 1“ můžeme potvrdit i faktem, že v těchto volbách kandidoval za SNK Libeň – Libeň pan Otakar Beck a jeho syn Otakar Beck ml. za SNK Libeň – Libeň. Není zde tedy moc velká pravděpodobnost, že by otec a syn stáli tzv. „proti sobě“ a soutěžili spolu. Po výsledcích těchto voleb, kdy místní SNK Libeň – Libeň získalo téměř o 20% více hlasů, tato soutěživá nálada jakoby opadla a pro volby v letech 2006 a 2010 se SNK Libeň – Libeň s SNK Libeň – Libeň spojilo a utvořilo tak pro tyto následující volby vždy jednu společnou kandidátní listinu za SNK Libeň – Libeň [15].

Politické subjekty se tu tedy ve sledovaném období moc neměnily a jejich počet byl minimální. V roce 2002 přistoupila do bojů ODS a stále zde působí. Co se týče místních nezávislých sdružení, tak se zde jednalo spíše o jednu „společnost“, ve které došlo k jejímu rozštěpení a k následnému sloučení v situacích, kdy to bylo potřeba.

Tabulka č. 10 - Kontinuita kandidatury jednotlivých politických subjektů a politická příslušnost jejich kandidátů

	1994		1998		2002		2006		2010	
	Počet kand.	Bez PP	Počet kand.	Bez PP	Počet kand.	Bez PP	Počet kand.	Bez PP	Počet kand.	Bez PP
NK	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
SNK	9	8	9	9	-	-	-	-	-	-
Spol.nez.kand. z Libře a Libně	-	-	-	-	9	9	-	-	-	-
SNK Libeň - Libeř	-	-	-	-	9	9	-	-	-	-
SNK Libeř - Libeň	-	-	-	-	8	8	9	9	9	9
ODS	-	-	-	-	9	0	5	0	9	0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

6.3.2. Kandidatura členů jednotlivých politických subjektů do obecních voleb

Velmi často to byli i stejní lidé, kteří se do bojů o členství v zastupitelstvu opakovaně zúčastňovali a chtěli se angažovat, jak můžeme vysledovat z údajů v tabulce č. 11, která srovnává počty nově přichozích kandidátů v daném roce voleb a těch kteří již kandidovali, ať poprvé či po několikáté, s celkovým počtem kandidátů pro dané volby.

Výsledky z roku 2002 tento fakt příliš nepotvrzují, ale jak už byla situace popsána výše, došlo zde k soutěži místních nezávislých sdružení a poprvé kandidující ODS. Mohlo se tak stát, že mnoho kandidátů zde bylo pouze „nastrčeno“, aby se zaplnily kandidátní listiny těchto sdružení a souboj byl snadnější. V ostatních letech byla situace naprosto odlišná, kdy například v roce 2006 kandidovaly pouze 2 osoby poprvé.

Důvody kandidatury se určitě také velmi lišily. Před prvními a druhými volbami v roce 1994 a 1998 se kandidátní listiny plnily pravděpodobně „horkotěžko“ a někdo zde být prostě musel. To, že zde byly osoby, které měly pouze zaplnit kandidátku potvrdil i rozhovor s paní Hrubou, která vyprávěla o tom, jak zdejší kandidátka připsala na listinu

svého mladého syna a vyplnila tak zbývající místo [18]. Objevují se tady jména Beck a Beck ml., což by mohlo napovídat o nějaké rodinné posloupnosti v kandidatuře. Stejným případem je i současný starosta pan Jaroslav Hrubý. Už jeho dědeček působil na konci 20.let minulého století v tehdejším zastupitelstvu ve funkci místostarosty. Názory SDH Libeň zde mohla kupříkladu tlumočit kandidující Lenka Pilná, členka sboru. Nejčastěji se tu ovšem vyskytuje jméno Jaroslava Fejfara, dříve již zmiňovaného jako pořadatele a sponzora místních akcí, ale také majitele firmy Cikas. V jeho případě je téměř jasné, že hlavním důvodem časté kandidatury je vysoký zájem o dění v obci a možnost rozhodovat o důležitých věcech [15].

Tabulka č. 11 – Kontinuita kandidatury členů jednotlivých politických subjektů

Rok voleb	Kandidáti			
	Poprvé kandidující	Kandidující v minulých volbách	Kandidující v některých předminulých volbách	Celkový počet
1994	10	-	-	10
1998	6	3	-	9
2002	29	6	1	35
2006	2	12	2	14
2010	10	8	6	18

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

6.4. Rozbor formování a výsledné podoby zastupitelstev obce v letech 1994 – 2010

6.4.1. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 1994-1998

Po volbách v roce 1994 mělo Sdružení nezávislých kandidátů zcela volné působíště a mohlo tedy zastupitelstvo zaplnit všemi svými kandidáty. Do pozice starosty byl pro čtyřleté funkční období zvolen pan Václav Kolomazník, jediný kandidát za nezávislé s politickou příslušností ke KSČM. Funkce místostarosty připadla na pana Karla Rotta. Nejmladším členem zastupitelstva byl pan Vlastimil Šimeček ve věku 29 let, naopak

nejstaršímu panu Jaroslavu Paškovi bylo 71 let. V zastupitelstvu figurovala pouze jedna žena a také jediná s vysokoškolským titulem [15].

Toto volební období nebylo charakteristické nějakými výraznými událostmi v chodu obce, počet obyvatel, o které by se obec musela starat se také razantně nezvýšil (viz. Tabulka č. 3). Proto se místní zastupitelstvo mohlo v poklidu věnovat správě záležitostí, svěřených mu do jeho kompetence [14].

6.4.2. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 1998-2002

V roce 1998 se po dalších komunálních volbách formovalo nové zastupitelstvo a opět se do něj dostali všichni kandidáti za SNK (viz. Tabulka č.10). Bývalý starosta do těchto voleb vůbec nekandidoval a SNK už tak bylo celé bezpartijní. Tehdejším starostou byl zvolen Jaroslav Novotný, který si své členství v zastupitelstvu zopakoval z předešlého volebního období. Místostarostou byl opět zvolen pan Karel Rott. Celkově tedy čtyři místní zastupitelé pokračovali ve své činnosti i v dalším funkčním období. Opět se zde objevila pouze jedna žena a to paní Lenka Pilná, stálá členka SDH Libeň. Zastupitelstvo se také výrazně omladilo, nejmladšímu Otakarovi Beckovi bylo tehdy pouhých 23 let. Nejstarším členem byl ve věku 65 let Miroslav Podroužek, připomínaný mimochodem svým jménem na loňském již 7. ročníku rybářských závodů v obci [15].

Nejčastěji diskutovaný problémem na zasedáních zastupitelstva byla plánovaná výstavba Pražského okruhu pro dálnici D3 v blízkosti obce. Zastupitelé společně „bojovali“ proti tomuto chystanému plánu, který by výrazně narušil životní prostředí v obci a jejím okolí. V tomto období schválili místní zastupitelé také návrh výstavby rodinných domů v lokalitě U splavu, což by výrazně zvýšilo počet místních obyvatel a mohly se tak také zvýšit celkové příjmy obce [14].

6.4.3. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 2002-2006

Formování zastupitelstva po volbách v roce 2002 bylo mnohem zajímavější. Svě mandáty zde uplatnily hned čtyři politické subjekty. Starostou byl zvolen ve věku 58 let pan Otakar Beck za SNK Libeň – Libeň, místostarostou se stal Lubomír Borový, taktéž

člen SNK Libeň -Libeř. Toto sdružení mělo k dispozici ještě dva mandáty, které zastupovali Ing. Vítězslav Roessler a pan Jaroslav Fejfar. Za SNK Libeř – Libeň obhájil své členství i v minulém zastupitelstvu Otakar Beck ml. a poprvé zde figuroval nynější starosta pan Jaroslav Hrubý. Do fungování obce mohla tento rok zasáhnout poprvé i ODS se svými dvěma mandáty a to v podobě hned dvou žen, paní Ivy Kotlíkové a Jany Palátové [15].

Dění na zastupitelstvu ovlivnila především vzrůstající nevole všech zastupitelů k již dříve řešené výstavbě dálnice D3, kdy zastupitelstvo činilo všechny kroky k tomu, aby se jim v souladu s přáním většiny obyvatel podařilo prosadit dálnici na východ od Libře. Západní, též stabilizovaná varianta, pro kterou se přiklonil Středočeský kraj, by totiž rozdělovala Libeř a Libeň a počítala taktéž se zabudováním téměř dvoukilometrového mostu, který by znamenal zvýšení hluku, vibrace a zejména exhalace pro obě sídla. Na veřejném zasedání zastupitelstva obce dne 3.3.2004 informoval OÚ přítomné občany o schválení západní varianty výstavby dálnice D3 [14].

6.4.4. Zastupitelstvo obce pro volební období v letech 2006-2010

Po volbách v roce 2006 uplatňovalo šest mandátů SNK Libeř – Libeň, které se sloučilo s SNK Libeň – Libeř a tři mandáty měla k dispozici místní ODS. Starostou byl zvolen člen i bývalého zastupitelstva obce pan Jaroslav Hrubý, kterému bylo tehdy 60. let, místostarostou se stal Jaroslav Tůma. Znovu se zde také objevili Ing. Vítězslav Roessler a pan Jaroslav Fejfar. Z nových tváří to byly poté hned dvě ženy: Ing. Šárka Josefičová a paní Zdeňka Dolejší. Celkově se zvýšil poměr žen v celém zastupitelstvu, jelikož členství obhajovala i paní Iva Kotlíková za ODS a přibyla i další členka z jejich řad. Nejmladším členem byl taktéž občanský demokrat Hynek Palát (27) [15].

Obecní zastupitelstvo se tradičně scházelo střídavě v Libři a Libni. V Libři tato zasedání probíhala na nově zrekonstruovaném obecním úřadě. Jedním z témat na zasedáních byla například podaná žádost o dotaci na KÚ Středočeského kraje za účelem výstavby ČOV v Libni, dále to byla také žádost o dotaci za účelem realizace projektu na rozšíření MŠ v Libni, která byla s přihlédnutím ke stále se zvyšujícímu počtu mladých rodin s dětmi v obci nutností. V rámci mikroregionu Dolnobřežansko, kam starosta dojíždí

jednou měsíčně na zasedání, se řešil projekt na zřízení obecní policie, ale ten nebyl úspěšný. Co se týče kauzy kolem výstavby dálnice D3, ta byla v roce 2007 dokonce medializována, pan starosta Hrubý vystoupil na ČT2 v pořadu *Nedej se* a obhajoval zde nesouhlasné postoje občanů obce k realizaci západní varianty výstavby dálnice [17].

6.4.5. Zastupitelstvo obce pro volební období 2010-2014

Poslední loňské komunální volby přinesly SNK Libeň – Libeň celkem sedm mandátů a ODS tedy získala o jeden mandát méně než v roce 2006. Složení zastupitelstva se ovšem moc nepřeformovalo. Starostou byl opět zvolen pan Jaroslav Hrubý, který působí i v komisi sportu, dopravy, rybářství a myslivosti a je také členem Mysliveckého sdružení v obci. Funce místostarosty se také nezměnila a je stále zastávána panem Jaroslavem Tůmou, členem stavební komise. Opět se zde objevují také Ing. Vítězslav Roessler, Ing. Šárka Josefičová a paní Zdeňka Dolejší, všichni jmenovaní za SNK Libeň – Libeň. K nim přistoupili ke spolupráci nově JUDr. Lubomír Kroupa MBA a Mgr. Judita Bužková. Za ODS se stala členkou zastupitelstva již potřetí paní Iva Kotlíková a nově zde působí Ing. Marie Breussová [15].

Obecní úřad chce i nadále pečovat o všestranný rozvoj obce. Plánuje tak například výsadbu nové zeleně v obci či výstavbu dětského hřiště v Libři [14]. Nezmění se ani místa konání zasedání zastupitelstva, dále se tak bude zasedat střídavě v Libři a Libni tak, aby to bylo spravedlivé a v rámci dobrých vztahů, které na místním zastupitelstvu panují. Ale také prý vždy panovaly. Podle slov paní Hrubé: „*Vždy to bylo úplně v pohodě, až na tu paní Breussovou, ta nám tady dělá trochu dusno a šije*“ [18].

6.5. Chování libeřského voličstva

6.5.1. Volební účast ve volbách do zastupitelstva obce

Na podobu místního stranického systému mají z velké části vliv i samotní voliči v obci [4]. Volební účast v obci dokazuje, že lidé se mají o politické dění v obci zájem zejména, když je na „bitevním poli“ rušno. V roce 2002, kdy se zde střetly kandidátní listiny hned čtyř politických subjektů, byla volební účast zdaleka nejvyšší, a to 71,09 %, což je téměř o 30 % více než v minulých volbách, kdy byla sestavena pouze jedna kandidátní listina místního SNK. To, že dorazili místní voliči v tomto roce tak v hojném počtu, je samozřejmě spjato také s událostmi, které se v tu dobu v obci udály. Před těmito volbami byli obyvatelé obce seznámeni s návrhem plánované výstavby dálnice D3 v okolí Libře – Libně, což zvedlo vlnu velkého odporu, která vyústila dokonce v konání místního občanského referenda a sepsání petice adresované KÚ Středočeského kraje. Tajně tak proto možná doufali, že se za ně místní zastupitelstvo postaví a bude se snažit vyjednat co nejlepší podmínky. Když je tedy v obci klid a není moc pro koho hlasovat, není volební účast nijak závratná. Například v roce 1998 činila pouhých 43,54 %. V roce 1994 byla volební účast také na poměry velmi vysoká (66,21 %), v tomto případě to ale bylo dáno pravděpodobně tím, že to byly první volby po vzniku samostatné České republiky a lidé se o politiku zajímali a k volbám přišli [15].

Tabulka č. 12 – Volební účast v obci Libeř v letech 1994-2010

Rok	1994	1998	2002	2006	2010
Zapsaní voliči	435	480	543	728	860
Volební účast v %	66,21	43,54	71,09	53,02	57,67

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

6.5.2. Hlasování voličů ve volbách do zastupitelstva obce

To, jak se v samotných volbách zúčastnění voliči rozhodují a koho volí, je věc druhá. Můžeme se na ni dívat z více pohledů. Když se například podíváme do tabulky členů zastupitelstva, kteří se ve sledovaném období objevili v zastupitelstvu více než jedenkrát, nejvíce preferenčních hlasů obdržela paní Iva Kotlíková, která je velmi činná v pořádání kulturních akcí v obci, zejména když „vítá nové občanky“. Za ní stojí již mnohokrát zmiňovaný pan Jaroslav Fejfar. Zdá se proto, že místní voličstvo ze značné části preferuje své oblíbené a známé tváře. Místním zastupitelem byl dvakrát zvolen i pan Miroslav Papírník, který je známým bavičem na místních „večírcích“ [14].

Tabulka č. 13 – Výrazní členové zastupitelstva obce v letech 1994-2010

Zastupitel (ka)	Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy v %				
			1994	1998	2002	2006	2010
Jaroslav Fejfar	NK	Bez PP		13,32	20,92	14,63	
Jaroslav Hrubý	NK	Bez PP			15,54	6,92	11,96
Ing. Vítězslav Roessler	NK	Bez PP			9,02	13,61	11,79
Iva Kotlíková	ODS	ODS			15,54	24,42	15,24
Jaroslav Novotný	NK	Bez PP	12,08	12,26			
Karel Rott	NK	Bez PP	9,15	9,81			
Otakar Beck ml.	NK	Bez PP		11,39			
Miroslav Papírník	NK	Bez PP	12,85	11,56			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Obec se stále rozrůstá, v nových zástavbách se tedy objevilo velké množství novousedlíků z větších měst, zejména mladých rodin s dětmi. Je velice pravděpodobné, že právě ti budou preferovat ODS, která je pro ně známější než místní nezávislí kandidáti, pro které se spíše přikloní starousedlíci. Rozdělení preferencí hlasů podle těchto dvou skupin obyvatelstva nemůže být rozhodující, jelikož zde panují mezi těmito dvěma skupinami obyvatel velmi dobré vztahy a začínají se také dost proplétat [18]. V roce 2001 zde byla

největší skupina obyvatel v rozmezí věku 20-29 let [11], kterým by mohl být při hlasování bližší volební program ODS. Tyto demografické charakteristiky mají totiž dle pana Balíka také možný vliv při rozhodování voličstva, který lístek do volební urny tzv. „vhodit“ [1].

7. Závěr

Tato bakalářská práce měla za úkol analyzovat stranický systém na lokální úrovni v obci Libeň a to s přihlédnutím na demografické, socioekonomické, ale také kulturní aspekty této obce. Pro tuto práci měla význam také aplikace některých politologických teorií zaměřujících se na komunální politické procesy a systémy v těchto nejmenších obcích.

Z hlediska demograficko-sociologického měl na vývoj obce největší vliv vysoký migrační přírůstek, zapříčiněný zejména výstavbou nových rodinných domů v atraktivních lokalitách obou libeňských sídel. Nejen, že se rapidně zvýšil počet obyvatel v obci, ale místní obyvatelstvo také výrazně omládl.

Na ekonomickou situaci v obci měla neblahý dopad často diskutovaná otázka výstavby dálnice D3 v blízkosti obou sídel, která se stala předmětem jednání na mnoha zasedáních zastupitelstva a vyústila dokonce až v uskutečnění místního občanského referenda v roce 2004, které po dohodě sepsalo petici adresovanou Krajskému úřadu Středočeského kraje. Přáním místních občanů bylo situovat výstavbu dálnice na východ od obce, ale to nebylo vyslyšeno, a několik měsíců poté odsouhlasil Středočeský kraj variantu západní, která by do budoucna mohla výrazně ohrozit životní prostředí v obci a jejím okolí.

Nejen místní sdružení a spolky, ale i obecní úřad celoročně finančně podporují a také pořádají mnoho společenských akcí a setkání, což přispívá k rozvoji místního kulturního života a zlepšuje mezilidské vztahy v obci.

Je zřejmé, že počet politických subjektů v obci je neodmyslitelně závislý na její velikosti. Obec Libeň měla na konci roku 2009 přibližně 1100 obyvatel a řadí se tak dle některých teorií do velikostní kategorie nejmenších obcí, kde nezřídka kandidují pouze nezávislí kandidáti a jejich sdružení a vyskytují se zde maximálně dvě politické strany [5]. Nejinak tomu bylo i v místních volbách do zastupitelstev v letech 1994-2010. Dominantní pozici si zde udržela nezávislá sdružení a až v roce 2002 kandidovala do obecních voleb Občanská demokratická strana. Tyto volby byly výjimečné také z hlediska podoby místního stranického systému, který získal ze své nesoutěživé povahy soutěživou. Kandidovala zde totiž nečekaně tři místní sdružení nezávislých kandidátů. Pro příští konání

voleb se počet nezávislých sdružení zredukoval opět na jedno a je možno tvrdit, že místní soutěživost při kandidatuře opadla a vrátilo se tak vše do starých kolejí, kde k hlavním příčinám kandidatury, místo jakéhosi „nastrčení“ na kandidátní listinu, patřil hlavně zájem o dění v obci, možná „rodinná tradice“, ale i samotné úplné zaplnění kandidátních listin.

Na místním zastupitelstvu panovala ve sledovaném období z hlediska vztahů klidná nálada. Tvorba různých koalic v tomto případě neměla žádný smysl a i zde se potvrdila teorie, že v těchto malých obcích není příslušnost k jednotlivým stranám nikterak významná, jelikož se zde zná téměř každý s každým a táhne se tak tzv. „za jeden provaz“ [5]. Je to tedy spíše o jedincích, kteří mohou dělat na zastupitelstvu rozbroje.

Analýza chování libeřského voličstva přinesla závěry, které se opět přiklánějí k názorům některých autorů. Ve volbách v roce 2002 se potvrdilo, že pro soutěživost lokálního stranického systému je typická vyšší volební účast [4]. V tomto roce kandidovaly čtyři politické subjekty a volební účast dosáhla 71,09 % oproti roku 1998, kdy při předložených dvou kandidátních listinách činila pouhých 43,54 %. Na volební účast mají také určitý vliv takové problémy v obci, kdy občané pro jejich řešení potřebují podporu a pomoc místních zastupitelů, kteří by měli hájit jejich veřejné zájmy. Při samotném hlasování se zde potvrdil zejména tzv. *sousedský efekt*, kdy občané hlasují dle svých osobních sympatií k jednotlivým kandidátům [5]. V místním zastupitelstvu se tedy většinou objevovaly známé tváře, které se starají o společenské dění v obci a lidé si jich váží pro jejich zájem o všestranný rozvoj obce. Z hlediska demografických aspektů, které by mohly ovlivnit rozhodování místních voličů při volbě svého kandidáta v místních volbách, je to zejména věková struktura obyvatel. Je zde patrné, že pro větší politickou stranu se vysloví mladší skupina populace, do které se řadí zejména místní novousedlíci.

Analýza lokálního stranického systému v obci Libeř tedy potvrdila výsledky výzkumů a studií aplikovaných na jiných komunálních politických systémech v obcích této nejmenší velikostní kategorie, což může být přínosem pro mnoho další autorů a teoretiků zabývajících se touto problematikou.

8. Seznam literatury a použitých zdrojů

8.1. Použitá literatura

- [1] BALÍK, S.: *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, IBSN 978-80-247-2908-4.
- [2] BUBENÍČEK, V.; ČOPÍK, J.; HAJNÝ, P.; KOPŘIVA, R.; NEUMANNOVÁ, T. (Eds.) *Obce jako aktéři politického procesu: komunitní studie regionálních politických systémů a problematika metodiky jejich zpracování*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2005, IBSN 80-213-1326-9.
- [3] ČMEJREK, J.: *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství, 2008, IBSN 978-80-87197-00-4.
- [4] ČMEJREK, J. a kol.: *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Praha: Kernberg Publishing, 2009, IBSN 978-80-87168-10-3.
- [5] ČMEJREK, J.; BUBENÍČEK, V.; LUHANOVÁ, M.: *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, IBSN 80-213-1157-6.
- [6] ČMEJREK, J.; KOPŘIVA, R.: *Základy veřejné správy*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské university v Praze, 2009, IBSN 978-80-213-1626-3.
- [7] JÜPTNER, P.: *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- [8] OUTLÝ, J.: *Volby do zastupitelstev – vývoj a souvislosti*. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17-44.

8.2. Judikatura

[9] Zákon č. 2/2003 Sb., o obcích (obecní zřízení).

[10] Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

8.3. Internetové zdroje

[11] <http://www.czso.cz/> - Český statistický úřad (ČSÚ).

[12] <http://dolnobrezansko.org/o/> - Mikroregion Dolnobřežansko.

[13] <http://www.isu.cz/uir/scripts/obecdet.asp?nazob=Libe%F8&kodob=&kodok=+&kodkr=+&trideni=1> - Územně identifikační registr ČR: Obce.

[14] <http://www.liber.cz/> - Oficiální internetové stránky obce Libeň.

[15] <http://www.volby.cz/> - Volební server ČSÚ.

8.4. Ostatní zdroje

[16] Jílovské noviny, 2004

[17] Kronika obce Libeň

[18] Rozhovor s paní Martou Hrubou, kronikářkou obce Libeň – 16.2.2011

